

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR K. T.

Protokolant apl. aplikacji sędziowskiej M. G.

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem Z. S. i K. W.

o podział majątku wspólnego i dział spadku

postanawia

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków U. S. i Z. S. wchodził lokal stanowiący odrębną nieruchomość, oznaczony numerem(...), położony w Ł. przy ulicy (...), wraz z udziałem związanym z własnością lokalu wynoszącym (...) (cztery tysiące pięćset dwadzieścia trzy milion sto dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt siedem) części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz w części budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, o wartości (...) (sto trzydzieści pięć tysięcy) złotych;
2. ustalić, że w skład spadku po U. S. wchodzi udział wynoszący $\frac{1}{2}$ (jedną drugą) części w prawie opisanym w punkcie 1. postanowienia, o wartości (...) (sześćdziesiąt siedem tysięcy pięćset) złotych;
3. dokonać podziału majątku wspólnego małżonków U. S. i Z. S. oraz działu spadku po U. S. w ten sposób, że prawo opisane w punkcie 1. postanowienia przyznać uczestniczce postępowania K. W., bez obowiązku spłaty na rzecz uczestnika postępowania Z. S.;
4. zasądzić od uczestniczki postępowania K. W. na rzecz wnioskodawcy kwotę 31757,72 zł (trzydzieści jeden tysięcy siedemset pięćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem spłaty oraz wzajemnych roszczeń z tytułu spłaconych długów spadkowych, płatną w 4 (czterech) ratach rocznych, przy czym pierwsza rata w wysokości 10157,72 zł (dziesięć tysięcy sto pięćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt dwa grosze) będzie płatna w terminie 1 (jednego) roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia, zaś pozostałe raty będą płatne w wysokościach po 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności rat;
5. zasądzić od uczestnika postępowania Z. S. na rzecz wnioskodawcy kwotę 10543,40 zł (dziesięć tysięcy pięćset czterdzieści trzy złote czterdzieści groszy) z tytułu spłaconych długów spadkowych, płatną w terminie 1 (jednego) roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności tej kwoty;
6. obciążyć wnioskodawcę i uczestników postępowania na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi kwotami po 333,33 zł (trzysta trzydzieści trzy złote trzydzieści trzy grosze) tytułem nieuiszczonej opłaty od wniosku o podział majątku wspólnego, przy czym w przypadku wnioskodawcy kwotę tę ściągnąć z roszczenia zasądzzonego w punkcie 4. postanowienia;

7. zasądzić od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty po 166,67 zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem kosztów postępowania oraz ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ns 248/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. S., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata wniósł o ustalenie, że w skład spadku po U. S. wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) o wartości 160 000 złotych oraz długi spadkowe w postaci zadłużenia w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. wynikające z zawartych przez spadkodawczynię umów nr (...) o łącznej wartości 23 024,91 złotych. Wnioskodawca wniósł o dokonanie działu spadku poprzez przyznanie prawa do lokalu mieszkalnego na współwłasność w częściach po 1/2 udziału uczestnikom postępowania, a także o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwot po 26 666,66 zł od każdego uczestnika postępowania tytułem wyrównania udziału spadkowego oraz zasądzenie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty po 7 674,97 złotych tytułem spłaconych przez wnioskodawcę należności z tytułu umów pożyczek zawartych przez spadkodawczynię z (...) im. (...).

(wniosek k. 2-5 ; pełnomocnictwo- k. 7)

W odpowiedzi na wniosek uczestnicy reprezentowani przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wnieśli o ustalenie, iż w skład spadku po zmarłej U. S. wchodzi udział 1/2 w wyżej opisanym prawie do lokalu oraz zobowiązanie wobec Spółdzielni Mieszkaniowej Towarzystwo (...) w kwocie 3 857,04 zł (1/2 z 7 714,08 zł). Nadto uczestnicy wnieśli o zniesienie współwłasności opisanego spółdzielczego prawa do lokalu poprzez przyznanie go w całości na rzecz K. W. z jednoczesnym zobowiązaniem jej do zapłaty na rzecz J. S. kwoty 18 714,32 zł płatnej w dwóch równych ratach w terminie miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia oraz w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Nadto wnieśli o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestników kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska wskazano, iż w skład spadku wchodzi jedynie udział 1/2 w prawie do lokalu mieszkalnego, bowiem na dzień otwarcia spadku prawo stanowiło przedmiot współwłasności majątkowej małżeńskiej zmarłej U. S. oraz Z. S.. Dodatkowo wskazano, iż uczestniczka K. W. spłaciła zobowiązanie wobec spółdzielni mieszkaniowej w kwocie 7 714,08 złotych. Ponadto podniesiono, iż wnioskodawca nie udowodnił istnienia zobowiązania spadkodawczyni wobec (...) im. (...) z umów pożyczek (...). Uczestnicy zakwestionowali podaną przez wnioskodawcę wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wskazując, iż nie przekracza ona 120 000 złotych.

(odpowiedź na wniosek k. 56-57)

Pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie opatrzonym prezentatą sądu „08.06.2015” sprecyzował wniosek i wniósł o ustalenie, że w skład spadku po zmarłej U. S. wchodzi udział 1/2 prawa własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ulicy (...). Oświadczył, iż nie oponuje sposobowi podziału udziału 1/2 w prawie do lokalu poprzez przyznanie go na rzecz uczestniczki K. W. z jednoczesnym zobowiązaniem uczestników do spłaty na rzecz wnioskodawcy: od uczestniczki K. W. kwoty 63 876,62 złotych, od uczestnika Z. S. kwoty 10 543,30 złotych. Nadto pełnomocnik wnioskodawcy zakwestionował, by w skład spadku po spadkodawczyni wchodziły zobowiązania wobec Spółdzielni Mieszkaniowej Towarzystwo (...) w Ł.. Nadto wniósł o zasądzenie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pismo procesowe k. 72-74)

Na rozprawie pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego U. S. i Z. S., w skład którego wchodzi odrębna własność lokalu, z prawami związanymi, numer 6 przy ulicy (...) oraz o dział spadku po U. S., w skład którego wchodzi udział wynoszący 1/2 części wskazanego prawa do lokalu. Wniósł o dokonanie

podziału majątku wspólnego i działu spadku poprzez przyznanie przedmiotowego lokalu w całości uczestniczce oraz o zasądzenie spłaty od uczestniczki w wysokości 1/6 z wartości całego lokalu tj. 160 000 złotych tj. 26 666,66 złotych. Ponadto wnioskodawca do rozliczenia zgłosił długi spadkowe, które według jego wiedzy wynikają z dwóch pożyczek o nominalnej wartości 23 024,91 złotych, zaś wraz z kosztami i należnościami ubocznymi 31 630,20 złotych. Podniósł, iż kwota ta została w całości wyegzekwowana od niego w wyniku zajęć komorniczych oraz dobrowolnych wpłat, dlatego też żąda zasądzenia od uczestników po 10 543,40 złotych, stosownie do udziałów w spadku. Wnioskodawca nadal kwestionował istnienie długów spadkowych zgłoszonych przez uczestniczkę z tytułu należności wobec spółdzielni mieszkaniowej.

Pełnomocnik uczestników zakwestionował zgodność z oryginałem dokumentów przedłożonych przez uczestnika a mających potwierdzać wysokość długów spadkowych oraz żądanie wnioskodawcy w zakresie rozliczenia długu spadkodawczyni wobec (...) im. (...) co do zasady i jego wysokości. Przyłączył się do wniosku wnioskodawcy w zakresie ustalenia składnika majątku wspólnego i sposobu podziału.

Uczestnik zrzekł się na rzecz uczestniczki spłaty z lokalu odpowiadającej jego udziałowi w prawie własności.

Pełnomocnicy zgodnie wskazali, iż wartość odrębnej własności lokalu wynosi 135 000 złotych.

(protokół rozprawy k. 82-86)

W dalszym toku postępowania wnioskodawca oraz uczestnicy podtrzymali stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy k. 180)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 20 września 2011 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po U. S. z domu L., zmarłej w dniu 10 lutego 2011 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł. na podstawie ustawy nabyli: mąż Z. S. oraz dzieci K. W. z domu S. oraz J. S. po 1/3 każde z nich.

(postanowienie k. 8)

W skład spadku po U. S. wchodzi udział wynoszący 1/2 części w prawie własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość oznaczoną numerem (...)położonego w Ł. przy ulicy (...) wraz z udziałem związany z własnością lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz w części budynku i urządzeniach. Prawo do lokalu przysługiwało, na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej, zmarłej oraz uczestnikowi.

(okoliczność bezsporna)

Wartość lokalu wynosi 135 000 złotych.

(okoliczność bezsporna)

K. W. dokonała w dniu 17 maja 2011 roku, a więc już po śmierci matki, spłaty zadłużenia lokalu w kwocie 7 714,08 złotych, obciążającego oboje jej rodziców. Pieniądze na spłatę zadłużenia mieszkania w 2011 roku uczestniczka pozyskała od męża.

(zeznania uczestniczki K. W. k. 179-180)

W dniu 31 sierpnia 2009 roku U. S. zawarła ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. umowę pożyczki konsumenckiej nr (...) w wysokości 17 700 złotych na okres od 31 sierpnia 2009 r. do 25 sierpnia 2014 r.

(umowa pożyczki konsumenckiej nr (...) k. 93-96)

Pełnomocnik Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. pismem z dnia 02 lipca 2012 roku wezwał J. S. jako spadkobiercę ustawowego U. S. do zapłaty kwoty 21 314 złotych wynikającej z umowy pożyczki (...).

(przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 92)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt (...) z dnia 24 października 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał Z. S. i J. S. solidarnie zapłacić na rzecz (...) im. F. S. w G. kwotę 21 769,47 z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 28 sierpnia 2012 roku oraz kwotę 2 700,91 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt (...) z dnia 24 października 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał K. W. zapłacić na rzecz (...) im. F. S. w G. kwotę 21 769,47 z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 28 sierpnia 2012 roku oraz kwotę 2 700,91 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Wobec niewykonania przez zobowiązanych nakazu zapłaty w terminie sprawa została skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego, w toku którego wyegzekwowano od J. S. łączną kwotę 31016,88 złotych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym (...) w wysokości 179,16 zł oraz kosztami zapytań w wysokości 41,01 złotych. Postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przeciwko J. S. i Z. S..

(pismo (...) im. (...) k. 136-138 i k. 147, nakazy zapłaty k. 4 w załączonych aktach komorniczych Km 1086/13)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt (...) z dnia 30 października 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał K. W. i J. S. solidarnie zapłacić na rzecz (...) im. F. S. w G. kwotę 1 536,43 z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 26 października 2012 roku oraz kwotę 630,57 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1566321/12 z dnia 30 października 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał Z. S. zapłacić na rzecz (...) im. F. S. w G. kwotę 1 536,43 z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 26 października 2012 roku oraz kwotę 630,57 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Wobec niewykonania przez zobowiązanych nakazu zapłaty w terminie sprawa została skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego, w toku którego wyegzekwowano od J. S. łączną kwotę 3 483,52 złotych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym (...) w wysokości 150 zł oraz kosztami zapytań w wysokości 287,48 złotych. Postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przeciwko J. S., Z. S. i K. W..

(pismo (...) im. (...) k. 136-138 i k. 147, nakazy zapłaty k. 5 w załączonych aktach komorniczych Km 1309/1)

W dniu 1 lipca 2013 roku J. S. zawarł ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. ugodę, której przedmiotem były wierzytelności przysługujące (...) im. (...) stwierdzone tytułem egzekucyjnym z dnia (...) r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt (...) oraz koszty poniesione przez (...) im. (...) lub przyznane w postępowaniu egzekucyjnym oraz tytułem egzekucyjnym z dnia 2012-10-24 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt (...) oraz koszty poniesione przez (...) im. (...) lub przyznane w postępowaniu egzekucyjnym. Łączna kwota wierzytelności wynosiła 30 268,60 złotych.

(umowa ugody k. 10-13)

Z dniem 23 grudnia 2013 roku nastąpiła całkowita spłata linii pożyczkowej udzielonej U. S. na podstawie umów nr (...) z dnia 26 września 2008 r i nr (...) z dnia 31 sierpnia 2009 r.

(zaświadczenia k. 139 i 140)

Łączna kwota wyegzekwowanych w toku egzekucji komorniczych za zobowiązania wynikające z umów pożyczek nr (...) wyniosła 34 469,32 złotych.

(pismo (...) im. (...) k. 136-138 i k. 147, zaświadczenie k. 9)

Uczestniczka prowadzi gospodarstwo domowe wraz z mężem i dwójką dzieci. Oboje z mężem są zatrudnieni na umowę o pracę na czas nieokreślony za najniższe wynagrodzenie krajowe. Dodatkowo uczestniczka otrzymuje alimenty na córkę w wysokości 500 złotych, jednak wpłaty z tego tytułu są nieregularne. Nie jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w związku z alimentami. Uczestniczka wystąpiła z wnioskiem o świadczenie „500 plus” na drugie dziecko. Nie posiada oszczędności, ani innych źródeł dochodu. Mąż uczestniczki posiada zobowiązania finansowe i z tego tytułu spłacają kwotę około 400 złotych miesięcznie. Sytuacja finansowa uczestniczki umożliwia jej dokonywanie spłaty w kwocie 500-600 złotych miesięcznie.

Uczestniczka ustaliła z wnioskodawcą, że wprowadzi się do przedmiotowego lokalu i będzie uiszczala opłaty, by mieszkania nie stracić, dlatego spłaciła zadłużenie lokalu.

(zeznania uczestniczki K. W. k. 179-180)

Wnioskodawca dowiedział się o długu spadkowym wobec (...) im. (...) na skutek dokonywanych przez komornika sądowego potrąceń z jego wynagrodzenia. Wnioskodawca dokonał konsolidacji kredytów w celu zmniejszenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Na skutek przeprowadzonej konsolidacji wnioskodawca spłacał zadłużenie w ratach po 1500 złotych miesięcznie. Uczestnicy nie partycypowali w spłacie długów spadkowych wobec (...) im. (...).

(zeznania wnioskodawcy k. 178 , zawiadomienia o wszczęciu egzekucji k. 12, 13, wezwanie do zajęcia wynagrodzenia za pracę k. 29 w załączonych aktach komorniczych (...), wezwanie do zajęcia wynagrodzenia za pracę k. 30 w załączonych aktach komorniczych (...)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów złożonych w toku postępowania, załączonych akt komorniczych ((...)odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałami oraz kopii dokumentów, które Sąd w całości uznał za wiarygodne, gdyż ich rzetelność i prawdziwość nie były ostatecznie przez strony kwestionowane. Pisma te posiadały jednocześnie moc dowodową pozwalającą na oparcie o nie ustaleń stanu faktycznego. Jako w całości wiarygodny materiał dowodowy Sąd uznał także zeznania wnioskodawcy i uczestniczki postępowania, które to nie wykluczają się i nie przeczą sobie wzajemnie, a także korespondują z dokumentacją złożoną do akt sprawy. Zeznania świadka M. H. okazały się ostatecznie nieprzydatne dla ustalenia okoliczności spornych między zainteresowanymi.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o dokonanie podziału majątku wspólnego małżonków i działu spadku zasługiwały na uwzględnienie. W pierwszej kolejności wyjaśnić należy, iż dla możliwości rozstrzygnięcia wniosku o dział spadku zgłoszonego przez wnioskodawcę w sytuacji, w której spadkodawczyni w chwili śmierci pozostawała we wspólności majątkowej małżeńskiej z uczestnikiem, niezbędne było ustalenie czy w skład spadku po zmarłej mogły wchodzić udziały w przedmiotach majątkowych stanowiących majątek wspólny małżonków, a jeśli tak, rozstrzygnięcie w takiej sprawie musiało być poprzedzone dokonaniem podziału majątku wspólnego małżonków (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 1972 r. (...). Bezsporne między zainteresowanymi było to, iż własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w Ł. wchodziła w skład majątku wspólnego małżonków U. S. i Z. S., co wynika z odpisu księgi wieczystej KW (...).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego, jak i działu spadku stosuje się przepisy art. 210-212 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.i.o. oraz art. 618-625 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.

Zgodnie z treścią stosowanego odpowiednio art. 210 zdanie pierwsze k.c., zniesienia współwłasności może żądać każdy ze współwłaścicieli. Ustawodawca wskazuje następujące sposoby zniesienia współwłasności: podział rzeczy wspólnej, tzw. podział w naturze (art. 211 k.c.), przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych współwłaścicieli (art. 212 § 2 k.c.), oraz sprzedaż rzeczy wspólnej i podział pomiędzy współwłaścicieli uzyskanej ceny, tzw. podział cywilny (art. 212 § 2 in fine k.c.). Stosownie do treści art. 622 § 2 k.p.c. w zw. art. 688 k.p.c., gdy wszyscy współwłaściciele (spadkobiercy) złożą zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności (działu spadku, podziału majątku wspólnego), sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli projekt

podziału nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współzycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażąco interesu osób uprawnionych. W tej sprawie wnioskodawca i uczestnicy byli zgodni co do podziału prawa do lokalu, zatem prawo do lokalu należało przyznać uczestniczce- bez spłat na rzecz uczestnika.

Stosownie do treści art. 686 k.p.c., w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych. Określając odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe przed działem spadku, art. 1034 § 1 k.c. stanowi, że jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości ich udziałów. Są to spłacone długi spadkowe, o których tylko - stosownie do art. 686 - rozstrzyga sąd w postępowaniu działowym, zachowując wskazane w powołanym art. 1034 § 1 zdanie drugie k.c. kryterium obciążenia poszczególnych spadkobierców w postaci wielkości ich udziałów (v. T. Żyznowski, Komentarz do art. 686 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] H. Dolecki (red) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, LEX 2013, LEX nr 149129). Inaczej niż w przypadku ustalania składu i wartości spadku, roszczenia, o których mowa w art. 686 k.p.c. rozpoznawane są przez sąd tylko na wniosek (por. aktualne również w sprawach o dział spadku: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.10.1997 r., II CKN 395/97, LEX nr 50532 dotyczące spraw o podział majątku wspólnego, postanowienie SN z 27.01.1970 r., III CRN 527/69, OSNCP 1970/9/164 dotyczące spraw o zniesienie współwłasności). Przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie o dział spadku mogą być zatem w/w żądania, ale tylko wówczas, gdy zostaną zgłoszone przez stronę. Stosownie do art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Roszczenia, o których mowa w art. 686 k.p.c. dotyczą spadku, czyli masy majątkowej obejmującej prawa i obowiązki majątkowe osoby zmarłej. O spadku można mówić dopiero od chwili jego otwarcia, czyli od dnia śmierci spadkodawcy. Z tą chwilą prawa i obowiązki majątkowe spadkodawcy stają się spadkiem. Art. 686 k.p.c. in fine (od słów „jak również”) stanowi normę procesową służącą realizacji norm prawa materialnego przewidujących konkretne uprawnienia i obowiązki spadkobierców względem siebie i innych osób, w związku z faktem przysługiwania im wspólnie praw do spadku, w tym zwłaszcza wyrażonej w art. 1035 k.c. w zw. z art. 207 k.c. Art. 686 k.p.c. realizuje ideę kompleksowego i definitywnego (art. 618 § 3 k.p.c.) rozstrzygnięcia ogółu sporów pomiędzy spadkobiercami wynikających ze wspólności majątku spadkowego. W okolicznościach niniejszej sprawy należy zauważyć, że roszczenie wnioskodawcy J. S. o zwrot od uczestników Z. S. i K. W. spłaconego długu spadkowego U. S. wobec Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w sposób nie budzący wątpliwości zostało wykazane przez wnioskodawcę. Wnioskodawca żądał jednak z tego tytułu rozliczenia kwoty 31 630,02 złotych, tj. po 10.543,40 zł (k. 83), mimo że kwota dokonanych przez niego wpłat wyniosła łącznie 34 469,32 zł, co zostało ustalone w oparciu o wykaz wpłat złożonych do akt sprawy (k. 136-137 oraz 147). Na powyższą kwotę złożyły się należności wynikające z prawomocnych orzeczeń sądowych oraz koszty egzekucji tych należności. Argumenty podnoszone przez uczestników, że rozliczenie zapłaconych przez wnioskodawcę długów spadkowych powinno obejmować wyłącznie należność główną (bez odsetek za opóźnienie oraz kosztów postępowania egzekucyjnego) należy uznać za bezpodstawne. Obowiązek zapłaty długów spadkowych spoczywał solidarnie na wszystkich spadkobiercach i miał swoją podstawę w wydanych przeciwko spadkobiercom nakazom zapłaty, stanowiących tytuły wykonawcze dochodzenia należności w postępowaniu egzekucyjnym. Wszyscy spadkobiercy byli wzywani do zapłaty przed wytoczeniem powództw, mimo to nie zapłacili, co skutkowało wydaniem nakazów zapłaty. Mimo to żaden ze spadkobierców nadal dobrowolnie nie spłacił długów objętych orzeczeniami sądowymi. Długi zaczął spłacać dopiero wnioskodawca i to już po dowiedzeniu się o zajęciu jego wynagrodzenia przez komornika. Uczestnicy w takiej sytuacji nie mogą podnosić, że nie obciąża ich obowiązek rozliczenia się z zapłaconych odsetek oraz kosztów sądowych. Roszczenie wnioskodawcy wobec spadkobierców o rozliczenie długów spadkowych ma charakter majątkowy i może być dochodzone w procesie, dlatego też winno być wskazane kwotowo. Wnioskodawca ostatecznie dochodził od spadkobierców kwoty 31 630,20 zł, tj. po 10.543,40 zł, dlatego też Sąd będąc na podstawie art. 321 k.p.c. w zw. art. 13 § 2 k.p.c. związany żądaniem, ustalił iż udział uczestników w długu spadkowym wynosił 10 543,40 zł w stosunku do każdego z uczestników postępowania (31 630,20 zł x 1/3).

Sąd ustalił, iż na dług spadkowy po spadkodawczyni składała się również część zadłużenia wobec Spółdzielni Mieszkaniowej Towarzystwo (...) wynoszącego 7 714,08 złotych, związanego z lokalem mieszkalnym numer (...) przy ulicy (...) w Ł., który na chwilę otwarcia spadku wchodził w skład majątku wspólnego małżonków Z. i U. S.. Rozliczeniu z tytułu długów spadkowych, wobec ustalenia równych udziałów w majątku wspólnym podlegała 1/2 wskazanej kwoty tj 3 857,04 złotych. Uczestniczka postępowania zeznała, iż całość zadłużenia w stosunku do spółdzielni mieszkaniowej została przez nią uregulowana. Okoliczność istnienia tych długów była w początkowym etapie postępowania kwestionowana przez wnioskodawcę. W ocenie Sądu uczestniczka zdołała wykazać, iż zobowiązania wobec spółdzielni mieszkaniowej zostały przez nią uregulowane. Do akt sprawy została złożona karta lokalu potwierdzająca dokonanie wpłaty w wysokości odpowiadającej kwocie zadłużenia lokalu. Uczestniczka w zeznaniach złożonych na rozprawie wskazała, iż to ona spłaciła dług spadkowy, ze środków pozyskanych od męża. Tym twierdzeniom uczestniczki, nie kwestionowanym przez uczestnika, wnioskodawca ostatecznie się nie sprzeciwił. Dlatego też Sąd ustalił iż wnioskodawca ma zapłacić uczestniczce kwotę 1 285,68 zł (7 714,08 zł x 1/2 x 1/3).

Ostatecznie zatem uczestnik winien zwrócić wnioskodawcy kwotę 10543,40 zł tytułem rozliczenia spłaconego przez wnioskodawcę długu, zaś uczestniczka 31757,72 zł (22500 zł tytułem spłaty plus 10543,40 zł tytułem rozliczenia spłaconego przez wnioskodawcę długu minus 1285,68 zł tytułem spłaconego przez uczestniczkę długu).

Uczestniczka wносиła o rozłożenie zasądzonych na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwot na raty. Pełnomocnik wnioskodawcy nie oponował wobec zgłoszonemu ratalnemu sposobowi zapłaty. Przy deklarowanej przez uczestniczkę możliwości dokonywania spłat należało rozłożyć spłaty na 4 roczne raty, w tym pierwsza rata w wysokości 10 157,72 złotych płatna w terminie 1 roku od uprawomocnienia się postanowienia, zaś pozostałe raty płatne w wysokości po 7 200 złotych. Sąd miał na uwadze, iż rozłożenie spłaty na raty płatnych w tak długim okresie może być stosowane jedynie zupełnie wyjątkowo, a to z uwagi na okoliczność, iż jest to rozwiązanie niekorzystne dla wierzyciela (uprawnionego do spłaty). Jednakże w niniejszej sprawie z takim wyjątkowym wypadkiem mamy do czynienia. Należy zauważyć, iż sytuacja majątkowa i rodzinna uczestniczki (zobowiązanej do spłat) nie pozwala na rozłożenie tych spłat na mniejszą ilość rat (płatnych na przestrzeni krótszego okresu), a jednocześnie wszyscy byli zgodni co do przyznania lokalu uczestniczce. Należy mieć na uwadze, iż podział majątku poprzez zarządzenie sprzedaży w drodze licytacji publicznej byłoby niecelowe z uwagi na to, iż lokal ten (majątek spadkowy) jest konieczny do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych uczestniczki i jej rodziny (w tym dwójki dzieci), jak również uczestnika, a przypadająca na uczestniczkę kwota uzyskana z licytacji z pewnością byłaby dalece niewystarczająca dla zaspokojenia tychże potrzeb mieszkaniowych. Jednakże rozłożenie należnych spłat na raty płatne na przestrzeni znacznie krótszego okresu mogłoby cel w postaci zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych uczestniczki całkowicie zniweczyć. Należy bowiem zauważyć, iż taki sposób rozłożenia spłat na raty znacznie przekraczałby możliwości finansowe uczestniczki. Na zakończenie tej części rozważań wskazać należy, iż Sąd uznał za zasadne rozłożenie spłaty na 4 roczne raty, a nie na większą ilość miesięcznych rat. Zastosowany sposób rozłożenia na raty pozwala bowiem uczestniczce w bardziej elastyczny sposób gromadzenia środków finansowych na poszczególne raty spłat, uwzględnia w pewnym stopniu konieczność poniesienia przez uczestniczkę w niektórych miesiącach ponadprzeciętnych, często niespodziewanych wydatków. Wnioskodawca rozłożeniu na raty należnej kwoty spłaty się nie sprzeciwił, dlatego też mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności stwierdzić należy, iż rozłożenie spłat na taką liczbę rat, płatnych co roku każda, jest w niniejszej sprawie w pełni usprawiedliwione. Podstawę prawną rozłożenia na raty w części nie dotyczącej spłat stanowi art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Uczestnik konsekwentnie wnioskował o przyznanie lokalu uczestniczce bez obowiązku spłat na jego rzecz. Zatem zasądzeniu od uczestnika podlegała jedynie kwota 10 543,40 złotych tytułem rozliczenia spłaconych przez wnioskodawcę długów spadkowych. Uwzględniając sytuację finansową uczestnika i okoliczność, iż jego źródło utrzymania stanowi emerytura, Sąd uznał za uzasadnione odroczenie terminu płatności, stosownie do art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c., tak aby uczestnik mógł ostatecznie zgromadzić kwotę spłaty i zastrzeżone odsetki ustawowe w przypadku uchybienia terminowi płatności.

Zastrzeżenie odsetek ustawowych za opóźnienie w razie uchybienia terminom płatności poszczególnych rat z jednej strony powinno stanowić czynnik mobilizujący wnioskodawczynię do dokonywania terminowych płatności, a z drugiej strony stanowi zabezpieczenie interesów uczestniczek postępowania uprawnionych do otrzymania spłat na wypadek opóźnienia w płatności poszczególnych rat.

Zasady zwrotu kosztów w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 520 k.p.c., zgodnie z którym zasadą jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (§ 1). Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§ 2). Jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (§ 3). Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010r., III CZ 46/10 „w sprawach tzw. działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie.” Tym samym uznać należało, że strony w równym stopniu zainteresowane były rozstrzygnięciem niniejszej sprawy. W ocenie Sądu uczestnicy winni w związku z tym zwrócić wnioskodawcy po 1/3 uiszczonej przez niego opłaty od wniosku o dział spadku (tj. po 166,67 zł), skoro każda z osób uczestniczących w postępowaniu była zainteresowana tym postępowaniem, zaś w pozostałym zakresie (wynagrodzenie pełnomocników) każda z tych osób winna pozostać przy swoich kosztach.

Do rozliczenia pozostały nieuiszczone koszty sądowe związane z niepobraniem opłatą od wniosku o podział majątku wspólnego w kwocie 1 000 złotych. Koszty te zostały rozliczone stosownie do udziałów stron w majątku wspólnym, tj. po 1/3 od wnioskodawcy i uczestników postępowania, tj. po 333,33 złotych przy czym w stosunku do wnioskodawcy Sąd nakazał ściąganie tej kwoty z zasądzonego roszczenia.